

MESTO STARÁ ĽUBOVŇA
Mestský úrad, Obchodná č. 1, 064 01 Stará Ľubovňa

Materiál na rokovanie Mestského zastupiteľstva v Starej Ľubovni

Číslo: XXVI/2022
Dňa: 17.02.2022

K bodu programu: č. 14

Názov materiálu: **Správa o činnosti Mesta Stará Ľubovňa
v sociálnej oblasti za rok 2021**

Materiál obsahuje: Návrh uznesenia
Dôvodová správa
Správa o činnosti Mesta Stará Ľubovňa v sociálnej
oblasti za rok 2021

**Materiál vypracoval
a predkladá:** Mgr. Mária Raššová
vedúca odd. sociálnych vecí a bytovej politiky MsÚ

Podpis:

Materiál prerokovaný

- na zasadnutí Komisie sociálnych vecí, rodiny, bytovej politiky a zdravotníctva dňa 02.02.2022 – prijaté uznesenie:

Komisia sociálnych vecí, rodiny, bytovej politiky a zdravotníctva v Starej Ľubovni po prerokovaní predloženého materiálu

o d p o r ú č a MsZ

prerokovať a vziať na vedomie Správu o činnosti Mesta Stará Ľubovňa v sociálnej oblasti za rok 2021 v zmysle predloženého návrhu.

Návrh uznesenia

Mestské zastupiteľstvo v Starej Ľubovni po prerokovaní predloženého materiálu

b e r i e n a v e d o m i e

Správu o činnosti Mesta Stará Ľubovňa v sociálnej oblasti za rok 2021 v zmysle predloženého návrhu.

Dôvodová správa

Materiál sa predkladá v zmysle schváleného Plánu práce MsZ na r. 2022.

Správa o činnosti Mesta Stará Ľubovňa v sociálnej oblasti za rok 2021

Mesto Stará Ľubovňa v roku 2021 zabezpečovalo úlohy v sociálnej oblasti v súlade s platnými zákonmi a právnymi normami prostredníctvom oddelenia sociálnych vecí a bytovej politiky.

Činnosť oddelenia sociálnych vecí a bytovej politiky bola zameraná na oblasti:

- inštitút osobitného príjemcu (ďalej „I OP“)
- dotácie pre žiakov na stravovanie a školské pomôcky
- agenda bytovej politiky
- sociálnoprávna ochrana detí a plnoletých fyzických osôb, sociálna kuratela
- jednorazové dávky sociálnej pomoci a iné formy pomoci
- zanedbávanie povinnej školskej dochádzky a priestupkové konania vo veciach záškoláctva
- sociálne služby poskytované mestom - opatrovateľská služba, posudková činnosť
- stravovanie dôchodcov a ostatné príspevky
- spoločný obecný úrad pre zabezpečenie sociálnych služieb
- terénna a komunitná sociálna práca

Inštitút osobitného príjemcu

Inštitút osobitného príjemcu (ďalej „I OP“) je legislatívne výstupom sociálnych zákonov.

Zaradenie klienta do I OP je v kompetencii ÚPSVaR. Vykonáva sa po individuálnom posúdení každého prípadu a to na podnet ÚPSVaR, na základe hlásení škôl a na podnet oddelenia sociálnych vecí MsÚ. Zaradenie do inštitútu môže byť vykonané aj na podnet klienta. V roku 2021 o zotrvanie v inštitúte požiadalo 6 rodín, 46 rodín bolo zaradených na základe návrhu MsÚ – odd. soc. vecí.

Klientmi inštitútu OP sú predovšetkým občania exkludovanej etnickej komunity, čo predstavuje 89,33 %.

Inštitút OP sa vykonáva v dvoch kategóriách. Prvú kategóriu tvoria klienti, u ktorých je potrebné zlepšiť rodinné prostredie, resp. rodine bolo uložené výchovné opatrenie. Sanácia sa týka ekonomických, rodičovských a výchovných schopností rodiny, účelného využívania dávky, redukcie výskytu sociálno-patologických javov a pod. Druhá kategória je zameraná na rodičov zanedbávajúcich u detí povinné predprimárne vzdelávanie alebo povinnú školskú dochádzku.

Klienti zaradení do inštitútu OP poberajú priznané dávky peňažnou formou, uplatňovanou 2-3 krát/mesiac. Na žiadosť poberateľov sú z dávok uskutočňované platby za náklady spojené s bývaním.

Poberatelia sociálnych dávok navštevujú oddelenie soc. vecí cca 1-4 krát/mesiac, z dôvodu poradenstva, kalkulácie dávky, administratívnej pomoci a pod. Prístup ku každej rodine je individuálny, rovnako individuálne je aj plánovanie výdavkov, realizované v spolupráci s klientom. Na základe finančného plánovania sú stanovené limity výberov, závisiace od výšky dávky a potrieb rodiny.

V roku 2021, z dôvodu trvajúcej pandémie, bol výkon osobitného príjemcu obmedzený na vyhradené dni. Vyplácanie sociálnych dávok a osobné individuálne konzultácie boli vykonávané v spolupráci s Mestskou políciou a to za asistencie členov miestnej občianskej poriadkovej služby, ktorí dohliadali na dodržiavanie hygienických a bezpečnostných opatrení. Napriek obmedzenému prístupu na oddelenie, klienti využívali aj možnosť poradenstva telefonickou, resp. e-mailovou formou.

Tab. č. 1: Dávky poukázané na inštitút OP v rokoch 2020, 2021

Rok 2020 2021 mesiac	Počet klientov		Hmotná núdza + príspevky v €		Prídavok na dieťa + príspevky v €		Spolu v €	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
I.	73	70	1 050,40	906,70	8 990,98	10 530,80	10 041,38	11 437,50
II.	73	71	1 385,50	927,40	9 820,46	10 812,80	11 205,96	11 740,20
III.	75	73	1 494,40	603,40	9 661,47	11 819,20	11 155,87	12 422,60
IV.	65	66	879,50	585,00	9 551,10	10 456,00	10 430,60	11 041,00
V.	65	64	1 132,30	436,10	9 532,27	10 833,90	10 664,57	11 270,00
VI.	74	70	1 028,70	760,70	11 604,15	11 415,80	12 632,85	12 176,50
VII.	72	72	1 156,10	577,20	10 839,60	11 517,80	11 995,70	12 095,00
VIII.	71	84	741,20	791,70	10 565,15	12 855,50	11 306,35	13 647,20
IX.	81	86	761,40	575,20	13 568,92	13 210,06	14 330,32	13 785,26
X.	78	81	792,10	591,80	13 675,52	24 466,49	14 467,62	25 058,29
XI.	78	95	762,00	543,40	12 899,30	14 124,60	13 661,30	14 668,00
XII.	79	94	696,80	528,50	12 894,21	13 978,20	13 591,01	14 506,70
Spolu	674	677	11 880,40	7 827,10	133 603,13	156 021,15	145 483,53	163 848,25

V roku 2021 sa v obidvoch kategóriách pracovalo s finančnou hodnotou 163 848,25 €, poskytovanou v priemere 77 klientom. Pri porovnaní finančného výkonu inštitútu došlo v roku 2021, oproti roku 2020, k nárastu o 12,62 %. Dôvodom nárastu je zvýšený počet klientov a mimoriadna štátna sociálna pomoc, ktorou bol v októbri 2021 zvýšený prídavok na dieťa - Covid 19.

Priebežné uvoľňovanie rodín z inštitútu vychádzalo zo zániku dôvodu ich zaradenia podmieneného sanáciou rodiny, ukončením výchovného opatrenia a u záškoláctva ukončením povinnej školskej dochádzky alebo jej zlepšením. Celkovo v roku 2021 na návrh soc. oddelenia bolo z inštitútu OP uvoľnených 29 rodín.

V rámci sociálnej práce a pomoci sociálne oddelenie vykonáva koordináciu platieb spojených s bývaním nielen u klientov inštitútu OP, ale aj u obyvateľov ulice Továrenskej 14, SNP 16, Levočskej 20 a mestskej časti Podsadek, ktorí nie sú jeho súčasťou. Touto aktivitou sú rodiny preventívne chránené pred možnou stratou bývania a následného umiestnenia maloletých detí v sociálnych zariadeniach, ale aj začatím exekútorských konaní (Tab. č. 2).

Tab. č. 2: Prehľad platieb v roku 2021

ROK 2021	SIPO (pošta)	NÁJOM (Slobyterm)	BÝVANIE (MsÚ-pokladňa, Továrenská ul.)	KOMUNÁLNY ODPAD	INÉ (výživné, pokuty, exekútor...)	SPOLU
1. štvrťrok	2 872,00 €	1 540,70 €	705,99 €	2 092,54 €	375,70 €	7 586,93 €
2. štvrťrok	2 111,20 €	1 079,00 €	855,68 €	5 247,94 €	219,50 €	9 513,32 €
3. štvrťrok	3 776,86 €	663,65 €	1 417,48 €	6 489,35 €	510,68 €	12 858,02 €
4. štvrťrok	2 894,30 €	350,00 €	1 311,69 €	5 731,63 €	678,37 €	10 965,99 €
SPOLU	11 654,36 €	3 633,35 €	4 290,84 €	19 561,46 €	1 784,25 €	40 924,26 €

Sanáciu rodinného prostredia v nájomnom bývaní Mesto v roku 2021 podporilo kúpou 1 piecky v hodnote 389 €, ktorú prijímateľ pomoci uhrádza na splátky cez inštitút OP. Oddelenie dlhodobo spolupracuje so spoločnosťou Ekos s r.o., ktorá poskytla klientom inštitútu palivové drevo v hodnote 307,20 €, tiež s možnosťou platby splátkovou formou. Ďalšou organizáciou, s ktorou soc. oddelenie spolupracuje je ETP Slovensko – Centrum

pre udržateľný rozvoj, ktoré rodinám s nízkym príjmom poskytlo sanačnú pôžičku, z ktorej v hodnotenom roku jej poberatelia cez soc. oddelenie uhradili v splátkach 1 604,96 €.

Dotácie na výchovu k stravovacím návykom a na výchovu k plneniu školských povinností pre žiakov základných a materských škôl

Na oddelení sociálnych vecí sa vykonáva agenda dotácií na výchovu k stravovacím návykom a na výchovu k plneniu školských povinností pre žiakov základných a materských škôl, ktorých zriaďovateľom je Mesto. Dotácie sú poskytované v zmysle Zákona 544/2010 o dotáciách v pôsobnosti MPSVaR SR.

Dotácia na výchovu k plneniu školských povinností sa poskytuje deťom z rodín, ktorým sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi alebo príjem ktorých je najviac vo výške životného minima a navštevujú posledný ročník materskej školy alebo základnú školu.

Poskytuje sa dvakrát ročne vo výške 16,60 € na žiaka, t. j. 33,20 € ročne na žiaka. V roku 2021 bola táto dotácia poskytnutá 112 žiakom v I. polroku vo výške 1859,20 € a 128 žiakom v II. polroku vo výške 2124,80 €. V roku 2021 bola poskytnutá dotácia na tento účel spolu vo výške 3984,00 €.

Tab. č. 3 : Prehľad dotácie na šk. potreby za rok 2021

ŠKOLA	školské potreby v €							
	I. polrok				II. polrok			
	počet žiakov	dotácia	čerpanie	zostatok	počet žiakov	dotácia	čerpanie	zostatok
ZŠ Komenského 6	2	33,20	33,20	0	0	0	0	0
ZŠ Levočská 6	4	66,40	66,40	0	2	49,80	33,20	16,60
ZŠ Za vodou 14	3	49,80	49,80	0	8	132,80	116,20	16,60
ZŠ Podsadek 140	103	1709,80	1709,80	0	113	1875,80	1859,20	16,60
MŠ Vsetínska 36	0	0	0	0	2	33,20	33,20	0
MŠ Tatranská 21	0	0	0	0	5	83,00	83,00	0
SPOLU	112	1859,20	1859,20	0	131	2174,60	2124,80	49,80

V porovnaní s rokom 2020, kedy bola dotácia na tento účel poskytnutá vo výške 4731,00 €, došlo v roku 2021 k poklesu uplatňovania si nároku na dotáciu na školské potreby o 747,00 €. Použitie dotácie podlieha povinnému zúčtovaniu so štátnym rozpočtom. Nevyčerpaná dotácia za II. polrok vo výške 49,80 € bola vrátená poskytovateľovi dňa 29. 10. 2021.

V kalendárnom roku 2021 bola v období január – august poskytnutá dotácia na stravu pre deti, ktoré navštevujú posledný ročník materskej školy a pre deti vo veku 3 – 5 rokov z rodín, ktorým sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi alebo príjem ktorých je najviac vo výške životného minima a navštevujú materskú školu. Dotácia na stravu bola v roku 2021 v období január – jún poskytnutá v zmysle novely zákona aj všetkým žiakom základných škôl.

Od septembra 2021 došlo k zmene v citovanom zákone. Nárok na dotáciu na podporu výchovy k stravovacím návykom majú deti, ktoré navštevujú MŠ a žiaci ZŠ z rodín, ktorým sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi alebo príjem ktorých je najviac vo výške životného minima. Nárok na túto dotáciu majú aj deti, ktoré navštevujú posledný ročník materskej školy alebo základnú školu, dovŕšili 6 rokov veku a nedovŕšili 15 rokov veku a žijú v domácnosti, v ktorej si ani jeden člen neuplatnil na toto dieťa nárok na sumu daňového zvýhodnenia. Nárok na dotáciu na stravu majú za osobitných podmienok v zmysle zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov aj deti, ktoré dovŕšili 15 rokov veku a sú žiakmi základných škôl.

Tab. č. 4 : Prehľad dotácie na stravu za rok 2021

ŠKOLA	počet žiakov s dotáciou		strava v €		
	I. polrok	II. polrok	dotácia spolu	čerpanie	zostatok
ZŠ Komenského 6	624	16	93600,00	39574,50	54025,50
ZŠ Levočská 6	328	10	49200,00	19973,30	29226,70
ZŠ Za vodou 14	181	7	27150,00	8883,90	18266,10
ZŠ Podsadek 140	373	158	55950,00	23729,80	32220,20
MŠ Vsetínska 36	71	81	14313,60	11743,00	2570,60
MŠ Tatranská 21	89	95	17763,60	11992,50	5771,10
SPOLU	1666	367	257977,20	115897,00	142080,20

Poskytnutú dotáciu na stravu za rozpočtový rok 2021 je žiadateľ dotácie, v tomto prípade zriaďovateľ škôl, t. j. Mesto, povinný zúčtovať najneskôr do 31. 3. 2022. Použitie dotácie podlieha povinnému zúčtovaniu so štátnym rozpočtom.

Bytová politika

Mesto má vo vlastníctve 188 nájomných bytov. Správcom mestských nájomných bytov je Slobyterm, spol. s r. o., Stará Ľubovňa.

Tab. č. 5 : Mestské nájomné byty

LOKALITA	gars.	1-izb.	1,5-izb.	2-izb.	3-izb.	Spolu
Za vodou č. 1770/20,22	-	-		8	8	16
Za vodou č. 1787/24,26	-	5	11	10	-	26
Za vodou č. 1839/28	-	-	-	4	12	16
Za vodou č. 1894/30	-	8	-	7	-	15
Za vodou č. 1895/31	-	8	-	7	-	15
Za vodou č. 1756/18	-	-	-	2	2	4
Levočská č. 1527/20	8	-	-	17	-	25
Letná č. 1074/7	17	50	-	1	-	68
Mierová č. 13	-	-	-	1	-	1
Sládkovičova č. 1	-	-	-	1	-	1
Budovateľská č. 19	-	-	-	1	-	1
SPOLU	25	72	11	59	22	188

Byt na Mierovej ulici, Sládkovičovej a Budovateľskej ulici sú bývalé štátne byty, ktoré prešli do vlastníctva Mesta. Bývajú v nich pôvodní nájomcovia, ktorí ich neodkúpili do osobného vlastníctva.

Byt na Ulici 1. mája, ktorý malo k dispozícii Mesto a užívali ho učiteľky ZUŠ Jána Melkoviča z Ukrajiny, bol v mesiaci december 2021 predaný do osobného vlastníctva. Trojizbový byt v bytovom dome č. 1756/18 Za vodou má k dispozícii Správca mestských nájomných bytov, Slobyterm, spol. s r. o., ktorý ho využíva a zároveň znáša náklady za jeho užívanie.

Z celkového počtu nájomných bytov sú dva dvojizbové byty v bytovom dome č. 1787/24 a 26 na ulici Za vodou a jeden dvojizbový byt v bytovom dome č. 1527/20 na Levočskej ulici bezbariérové.

Okrem týchto nájomných bytov spravuje Slobyterm, spol. s r. o., Mestu v roku 2021 aj nájomné bývanie IV. kategórie, dom č. 163/16 na ul. SNP. V priebehu roka 2021 Mesto obdržalo negatívne odborné posudky o technickom stave domu, na základe ktorých rozhodlo o jeho zatvorení. Štyri rodiny z tohto domu sa po výzve dobrovoľne odsťahovali. Týmto rodinám bol poskytnutý jednorazový príspevok po 400,- € na získanie iného bývania, zaplatenie zábezpeky. S ostatnými 2 rodinami, ktoré sa z domu odmietli odsťahovať prebieha súdne konanie o vydaní rozhodnutia na vypratanie a opustenie nehnuteľnosti.

Pri zabezpečovaní a poskytovaní nájomného bývania Mesto postupuje v zmysle Zákona č. 443/2010 Z. z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní a Všeobecne záväzného nariadenia č. 6, ktorým sa stanovujú zásady pridelovania a spravovania mestských bytov.

Evidencia uchádzačov o pridelenie mestského nájomného bytu

K 31. 12. 2021 eviduje Mesto spolu 82 žiadostí o pridelenie mestského nájomného bytu.. Okrem žiadostí o pridelenie nájomného bytu Mesto eviduje aj 22 žiadostí o výmenu nájomného bytu v rámci bytového fondu Mesta. Nájomcovia žiadajú väčšinou o poskytnutie väčšieho mestského nájomného bytu a to v prípadoch, kedy si zatiaľ nezabezpečili vlastné bývanie a rodiny sa im rozrástli. O výmenu bytu žiadajú v niektorých prípadoch aj nájomcovia, ktorým nevyhovuje lokalita.

Tab. č. 6 : Evidencia všetkých žiadostí o pridelenie bytu, podľa veľkosti

	k 31.12.2021
Počet evidovaných žiadostí o pridelenie 2, 3 izb. bytu	52
Počet evidovaných žiadostí o pridelenie 1 izb. bytu, garsónky	30
SPOLU	82

Stále prevláda najväčší záujem o dvoj a trojizbové byty. Záujem o nájomné bývanie prejavujú aj obyvatelia mesta s nízkym príjmom a obyvatelia odkázaní na sociálne dávky.

Žiadosti o pridelenie nájomného bytu sú evidované na Mestskom úrade po dobu troch rokov od zaevidovania. O pridelenie dvojizbových a trojizbových bytov žiadajú väčšinou mladé rodiny, prípadne páry, ktoré plánujú spoločnú budúcnosť. Žiadateľmi menších bytov sú prevažne jednotlivci, osamelí rodičia, seniori a sociálne odkázaní občania.

Pridelovanie bytov

Poradným orgánom primátora mesta v oblasti pridelovania a spravovania bytov je Komisia sociálnych vecí, rodiny, bytovej politiky a zdravotníctva pri MsZ v Starej Ľubovni. Komisia sa pri posudzovaní evidovaných žiadostí o pridelenie mestských nájomných bytov riadila VZN č. 6, ktorým sa stanovujú zásady pridelovania a spravovania mestských bytov.

Tab. č. 7 : Evidencia žiadostí o byt za rok – porovnanie rokov 2020, 2021

	k 31.12.2020	k 31.12.2021
Počet zaevidovaných žiadostí o pridelenie bytu	32	38
Počet podaných žiadostí o opakované uzatvorenie nájomnej zmluvy	180	157
Počet pridelených nájomných bytov	7	8
Výmena bytov v rámci bytového fondu	2	1

V roku 2021 bolo do evidencie Mesta zaevidovaných 27 žiadostí o dvoj, prípadne trojizbový nájomný byt a 11 žiadostí o jednoizbový byt, prípadne garsónku.

O predĺženie zmlúv o nájme bytu na ďalšie obdobie v roku 2021 požiadalo 157 nájomcov. Záväzné pokyny na opakované uzatvorenie zmlúv o nájme mestských bytov na ďalšie obdobie boli vydané primátorom mesta najčastejšie na dobu jedného roka. V prípade bytového domu na Letnej ulici, pri bezproblémových nájomcoch, boli záväzné pokyny vydané aj na dlhšie obdobie, max. na dobu 3 rokov. V odôvodnených prípadoch boli záväzné pokyny vydané na dobu kratšiu ako jeden rok. V roku 2021 nebol primátorom mesta vydaný záväzný pokyn na uzatvorenie nájomnej zmluvy na dobu neurčitú.

V roku 2021 bolo možné prideliť len nájomné byty, ktoré boli uvoľnené predchádzajúcim nájomcom. Novým žiadateľom bolo pridelených spolu 8 takýchto bytov. Výmena nájomných bytov v rámci bytového fondu Mesta sa vykonala v jednom prípade.

Pohl'adávk y na nájomnom

Podobne ako v minulých rokoch aj v roku 2021 bol kladený dôraz na znižovanie pohľadávok správcu mestských nájomných bytov voči nájomcom mestských bytov.

Tab. č. 8 : Prehľad nedoplatkov v nájomných bytových domoch k 31.12.2021 v €

Lokalita	nedopl. súčasných náj. k 31.12.2020	nedopl. súčasných náj. k 31.12.2021	porovnanie dec 2020.-dec. 2021
Levočská 1527/20	865,42	313,29	-552,13
Letná 1074/7	925,65	1126,83	+201,18
1. mája 563/5	121,11	0	-121,11
Sládkovičova 1	113,94	123,18	+9,24
Budovateľská 19	0	0	0
Mierová 13	0	0	0
Za vodou 1756/18	0	0	0
Za vodou 1770/20, 22	278,49	49,58	-228,91
Za vodou 1787/24, 26	222,82	514,99	+292,17
Za vodou 1839/28	288,65	395,46	+106,81
Za vodou 1894/30	0	14,67	+14,67
Za vodou 1895/31	0	10,00	+10,00
SNP 16	90,00	235,34	+145,34
S P O L U :	2906,08	2783,34	-122,74

V porovnaní s rokom 2020 došlo k miernemu poklesu pohľadávok. Uvedené nedoplatky sú pohľadávky Správcu mestských nájomných bytov voči súčasným nájomcom, ktorí užívajú byty na základe platných zmlúv o nájme. K týmto nájomcom pristupuje Mesto v spolupráci so Správcom bytov individuálne. Žiadostiam o opakované uzatvorenie nájomnej zmluvy sa v týchto prípadoch vyhovie zvyčajne na kratšie obdobie, uzatvára sa dohoda o splátkach dlžnej sumy, prípadne sa žiadosti nevyhovie. Správca mestských nájomných bytov ďalej postupuje v zmysle platných právnych predpisov.

Okrem týchto pohľadávok vymáha Správca mestských nájomných bytov, súdnou cestou, prostredníctvom exekučných konaní, prípadne iným spôsobom, aj pohľadávky voči už bývalým nájomcom mestských nájomných bytov.

Sociálnoprávna ochrana detí a plnoletých fyzických osôb, sociálna kuratela

Na úseku starostlivosti o rodinu a dieťa Mesto Stará Ľubovňa poskytuje pomoc v naliehavých prípadoch maloletým deťom, ak je život, alebo zdravie dieťaťa v doterajšom prostredí vážne ohrozené.

Spolupracuje s orgánmi štátnej správy pri obnove rodinného prostredia, spolupôsobí pri výkone výchovných opatrení uložených súdom a úradom práce. Vyjadruje sa k spôsobu života občanov, ktorí majú záujem o náhradnú rodinnú starostlivosť a to buď účasťou na súdnych pojednávaniach alebo písomným vyjadrením. Mesto podáva správy orgánom štátnej správy. Každé podanie si vyžaduje šetrenie v prirodzenom prostredí rodín mal. detí, ale aj plnoletých osôb, ktoré sú pozbavené spôsobilosti v plnom rozsahu, zhodnotenie priestupkových konaní vedených Mestom Stará Ľubovňa za uplynulé obdobie, príp. získavanie informácií ďalšími dostupnými spôsobmi.

V hodnotenom roku to bolo vypracovaných celkom:

130 správ o nesvojprávnych na základe vyžiadania súdu,

17 správ o povesti na maloletých a mladistvých na základe vyžiadania polície,

16 správ - podklady pre súdne konania,

141 správ o povesti pre ÚPSVAR a iné úrady.

Mesto sa v súlade s občiansko-právnym poriadkom stalo kolíznym opatrovníkom pre súdne konania vo veciach maloletých detí. V tomto roku sa poverený zástupca Mesta zúčastnil na 17 súdnych pojednávaniach, ktoré sa konali za účelom nariadenia a zrušenia výchovného opatrenia, obmedzenia svojprávnosti na právne úkony, pozbavenie výkonu rodičovských práv, ustanovenie poručníka, zmena opatrovníka, určenie splnenia podmienok osvojiteľnosti, nariadenie ústavnej starostlivosti, zmeny zariadenia ústavnej starostlivosti, zverenie dieťaťa do náhradnej starostlivosti a pod.

Mesto v zmysle zákona NR SR č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele má možnosť poskytnúť príspevok rodičovi na dopravu za dieťaťom umiestneným v centre pre deti a rodiny. V roku 2021 nepožiadali o tento príspevok žiadni rodičia. V zmysle uvedeného zákona vznikla Mestu povinnosť poskytnúť príspevok mladému dospelému, ktorý odchádza z centra, vo výške 30 % zo sumy príspevku poukázaného centrom. V roku 2021 o tento príspevok nepožiadali žiadni. V aktuálnom roku (dovŕšením plnoletosti) vzniká nárok dvom odchovancom detského domova, ktorí však môžu zostať v detskom domove aj dlhšie, pričom nárok na príspevok nestrácajú.

Mesto Stará Ľubovňa malo v roku 2021 celkovo 15 detí zo 6 rodín umiestnených v Centre pre deti a rodinu v mestách Svidník, Podolíne, Prešov. U štyroch z týchto detí vykonáva Mesto aj funkciu poručníka. Ich rodičia sa dlhodobo zdržiavajú v Českej republike. V priebehu roka 2021 bolo do Centra pre deti a rodiny umiestnené jedno nové dieťa, nakoľko mu rodičia pre jeho ťažké zdravotné postihnutie nedokážu v domácom prostredí zabezpečiť riadnu starostlivosť. Potrebuje okrem opatrovateľskej starostlivosti aj ošetrovateľskú starostlivosť zabezpečenú kvalifikovaným zdravotníckym personálom.

Jednorazová dávka sociálnej pomoci a iné formy pomoci

V zmysle zákona NR SR č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi môže Mesto poskytnúť jednorazovú dávku sociálnej pomoci na základe písomnej žiadosti občana mesta.

V roku 2021 bolo podaných 16 žiadostí o poskytnutie jednorazovej dávky sociálnej pomoci. Po prešetrení sociálnych pomerov u žiadateľov bola jednorazová finančná výpomoc schválená v 13 tých prípadoch.

Celkové čerpanie dávky za rok 2021 bolo vo výške 1 731,46 €. Osobitným spôsobom boli podporené 4 rodiny, ktorým po opustení bývania na SPN 16 mesto poskytlo finančnú výpomoc v sume 400 € na každú rodinu na zabezpečenie počiatočných nákladov so zabezpečením si náhradného bývania. Niektoré rodiny odišli do Českej republiky, jedna do Veľkého Krtíša.

Iné formy pomoci

Mesto aktívne participovalo na potravinových formách pomoci pre seniorov, občanov so zdravotným znevýhodnením a sociálne odkázané rodiny. Zapojilo sa do potravinovej zbierky pod názvom „Podeľ sa pomôž.“ Celkovo od začiatku projektu si mesto vyzdvihlo 91 košov s potravinami, ktorými bolo obdarovaných 110 rodín, ale aj niektoré inštitúcie, napr. Dom sv. Anny v Starej Ľubovni, Dom sv. Jána Almužníka v Novej Ľubovni, samostatná skupina Centra pre deti Spišská Belá na Zámockej ulici v Starej Ľubovni. Do projektu sa môžu zapojiť všetci zákazníci predajne Lidl, ktorí môžu ľubovoľný tovar po jeho zaplatení vložiť do pripraveného koša za pokladňou. Potraviny sú pravidelne v piatok preberané a odovzdávané, tam kde sú najviac potrebné. Projekt má dlhodobý charakter.

Okrem toho v spolupráci s Červeným krížom Svidníka a obchodným reťazcom Kaufland bola zrealizovaná veľká potravinová zbierka, ktorá pomohla 20-tim rodinám v núdzi. Červený kríž Svidník navyše prispel nákupom konkrétnych trvanlivých potravín pre bezdomovcov v našom meste v hodnote 60 €.

V predvianočnom období boli obdarovaní osamelo žijúci dôchodcovia krásnymi pohľadnicami pripraveným Cirkevnou základnou školou sv. Cyrila a Metoda v Starej Ľubovni. Ďalšie darčeky potešili dôchodcov na Vianoce v rámci akcie organizovanej občianskym združením Misia úsmev a nádej v spolupráci s Ľubovnianskou knižnicou a Mestom Stará Ľubovňa. V rámci projektu „Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok“ doručili a pekným slovom pohladili opatrovatelky 24 ďalších dôchodcov.

Počas tohto roka realizovalo mesto aj nakupovanie pre seniorov, ale časom bola táto bezplatná služba rozšírená aj o nákupy pre osoby izolované karanténou, ktoré si nákup nedokázali zabezpečiť iným spôsobom. Nákupy vykonávali opatrovatelky, ale aj terénni sociálni pracovníci.

V rámci tohto uplynulého pandemického roka zabezpečovali terénni, komunitní pracovníci a opatrovatelky distribúciu ochranných prostriedkov, ako sú rukavice, rúška, ale aj dezinfekcia.

V spolupráci s Prešovským samosprávnym krajom a ich mobilnými očkovacími tímami prebehlo očkovanie imobilných klientov priamo v ich domácnostiach už 3-krát. Naše mesto sa zapojilo aj do mimoriadnej očkovacej akcie pre neregistrované osoby a v mestskom Kultúrnom dome bolo zaočkovaných veľké množstvo nových záujemcov o očkovanie. Sociálne oddelenie v tejto situácii slúžilo ako sprostredkovateľ registrácií, ale aj priamy asistent očkovania v domácnostiach. V mestskej časti Podsadek prebehlo opakovane veľké testovanie na ochorenie COVID 19, ktoré upozornilo na najsilnejšie ohniská nákazy a zabránilo tým ďalšiemu šíreniu.

Poskytovanie finančného príspevku neverejným poskytovateľom sociálnych služieb

Po novelizácii zákona NR SR č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách žiadajú ľudia odkázaní na sociálnu službu v zariadeniach o túto službu prostredníctvom mesta, v ktorom majú trvalý pobyt. V zmysle uvedeného

zákona obec poskytne alebo zabezpečí poskytnutie sociálnej služby v zariadení. Vzhľadom na to, že Mesto Stará Ľubovňa aktuálne nie je zriaďovateľom takéhoto zariadenia, žiada o zabezpečenie poskytovania v zariadeniach, ktoré si zvolí klient. Klientovi túto voľbu umožňuje zákon. V uplynulom roku 2021 mesto podalo žiadosť o zabezpečenie sociálnej služby pre 24 žiadateľov, z toho pre ôsmich o bezodkladné zabezpečenie poskytovania sociálnej služby v zmysle § 8 ods. 6 zákona číslo 448/2008 Z.z. z dôvodu vážneho ohrozenia života alebo zdravia. Tieto žiadosti boli odoslané do Domova pre seniorov v Starej Ľubovni a do zariadení zriadených neverejným poskytovateľom sociálnych služieb - Senior residence vo Vyšných Ružbachoch, Seniorvital v Sabinove a do Bardejova.

Neverejní poskytovatelia sociálnych služieb majú následne možnosť získať príspevok na poskytovanú sociálnu službu od mesta podľa trvalého pobytu ich klientov. V danom roku o finančný príspevok na sociálnu službu požiadali dvaja neverejní poskytovatelia - Senior vital Sabinov a Senior residence Vyšné Ružbachy. Mesto v roku 2021 neverejnému poskytovateľovi v Sabinove uhradilo finančný príspevok za 4 klientov v sume 2 332 €. Zariadeniu vo Vyšných Ružbachoch pre troch klientov 1 128 €.

Zanedbávanie povinnej školskej dochádzky a priestupkové konanie vo veciach záškoláctva

Obec ako príslušný správny orgán v zmysle zákona č. 596/2003 Z.z. Zákon o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov eviduje zanedbávanie povinnej školskej dochádzky a vykonáva štátnu správu v prvom stupni vo veciach ohrozovania výchovy a vzdelávania maloletého, alebo zanedbávania starostlivosti o povinnú školskú dochádzku žiaka.

V školskom roku 2020/2021 bolo v evidencii mestského úradu 82 žiakov základnej školy s nahláseným záškoláctvom. Priestupkové konanie bolo vedené voči rodičom piatich záškolákov. Rodičom bolo uložené pokarhanie a zároveň museli uhradiť trovy konania v sume 16 €. Na Okresné riaditeľstvo policajného zboru bolo podané jedno oznámenie o podozrení zo spáchania trestného činu (pri záškoláctve nad 100 neospravedlnených hodín), kedy základná škola oznámila u žiaka 119 neospravedlnených hodín. V roku 2021 došlo v školskom systéme k výrazným zmenám zavedením dištančného vzdelávania z dôvodu epidémie. Kým v predchádzajúcom školskom roku došlo k zníženiu evidovaného záškoláctva, v tomto práve naopak k nárastu počtu záškolákov. Rodičia častokrát nechávali deti doma z dôvodu kontaktov s pozitívnymi osobami, ktoré boli ich vzdialenejšími príbuznými, čo však už nedokázala potvrdiť ošetrojúca lekárka a tak vznikali neospravedlnené hodiny.

V oblasti záškoláctva sa pracuje s celou rodinou prevenčným spôsobom. To znamená, že pri absencii rodinu navštívi terénny pracovník, príp. pracovník MOPS, poučí ju o dôsledkoch konania a následne je v rodine vykonávaná náhodná kontrola za účelom zisťovania školskej dochádzky.

Opatrovateľská služba

Mesto Stará Ľubovňa je v rámci sociálnych služieb poskytovateľom terénnej opatrovateľskej služby. Táto služba, ktorú mesto poskytuje od roku 2003, predstavuje nosnú formu terénnych sociálnych služieb pre seniorov, pre dospelých v ekonomicky aktívnom veku, avšak už neaktívnych z dôvodu zdravotného postihnutia, ale aj mladých či detí, ktorí z dôvodu zdravotného postihnutia nie sú schopní samostatného plnohodnotného života. Opatrovateľskú službu Mesto poskytuje žiadateľom bez vekového obmedzenia, ktorí v súlade so Zákom 448/2008 o sociálnych službách o túto službu požiadajú a sú odkázaní na pomoc inej fyzickej osoby. Táto sociálna služba sa poskytuje v časovo vymedzenom rozsahu, počas pracovných dní a počas pracovnej doby v súlade s úradnými hodinami Mestského úradu od 7.30 do 15.30 h.

V priebehu roka 2021 bola poskytnutá opatrovateľská služba 40 klientom. Úkony opatrovateľskej služby vykonávalo u týchto opatrovaných 17 opatrovateľiek.

K 31.12.2021 vykonávalo opatrovateľskú službu 15 opatrovateľiek u 22 klientov - u 19 žien a 3 mužov.

V roku 2021 bolo prijatých 13 žiadostí o poskytnutie opatrovateľskej služby a 8 žiadostí o navýšenie hodín poskytovanej opatrovateľskej služby. Všetky žiadosti boli vybavené kladne.

Od 01.09.2019 do 31.10.2021 bolo Mesto zapojené do projektu Opatrovateľská služba s 15 opatrovateľkami. Od 01.12.2021 Mesto pokračuje v ďalšej fáze projektu pod názvom Podpora opatrovateľskej služby Stará Ľubovňa II. s 13 opatrovateľkami, pričom by mal projekt pokračovať do novembra 2023.

Posudková činnosť Mesta

V roku 2021 bolo podaných 36 žiadostí o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu, 21 žiadostí podali ženy, 15 žiadostí muži. Na základe týchto žiadostí bolo vydaných 16 rozhodnutí o odkázanosti na opatrovateľskú službu (10 ženám a 6 mužom), 19 rozhodnutí o odkázanosti na poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre seniorov (10 ženám a 9 mužom) a 1 rozhodnutie na poskytovanie sociálnej služby v zariadení opatrovateľskej starostlivosti (1 žene).

Zdravotné posudky na základe žiadosti Mesta vypracovávali MUDr. Marián Kríž, PhD. a Mgr. & Mgr. Iveta Tináthová v sume 30,- € za jeden zdravotný posudok. MUDr. Marián Kríž k 31.12.2021 so zdravotných dôvodov dohodou ukončil spoluprácu s Mestom

Stravovanie dôchodcov

Dodávateľom stravy na obdobie 30.06.2020- 31.12.2021 bola Reštaurácia Kolkáreň, s cenou 3,95 € za 1 obed vrátane dovozu obeda k dverám klienta v jednorázovom plastovom obale. K 31.12.2021 poberalo stravu prostredníctvom Mesta 111 stravníkov, z toho 91 stravníkom vznikol nárok na príspevok.

Na základe ukončeného verejného obstarávania aj naďalej ostáva dodávateľom stravy Reštaurácia Kolkáreň s novou zmluvou od 1.1.2022 do 30.6.2023, pričom cena za jeden obed je 3,94 €.

Ďalšie finančné príspevky

Finančné príspevky sa na základe VZN č. 63 poskytujú ako dobrovoľná sociálna pomoc fyzickým osobám s trvalým pobytom na území mesta Stará Ľubovňa na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.

1. Finančný príspevok na požíčanie pomôcok

Tento príspevok bol poskytnutý trom žiadateľom. Raz vo výške 2x 25 €, raz vo výške 3x 20 €, raz vo výške 3x 30 €. Mesto prispelo v sume 200,00 €, išlo o požičanie polohovateľnej postele a oxygenátora.

2. Finančný príspevok na zabezpečenie služby s použitím telekomunikačných technológií a to monitorovanie a signalizácia pomoci

Tento príspevok sa poskytuje vo výške 10 € mesačne. Poskytnutý bol trom žiadateľom po dobu 3x 12 mesiacov, 1x 9 mesiacov, 1x 3 mesiace, 1x 2 mesiace a 1x 1 mesiac. Mesto prispelo v sume 510,00 €, službu zabezpečujú Samaritáni Slovenska.

3. Finančný príspevok na stravovanie

Tento príspevok je vo výške 1 € pre jednotlivca do výšky príjmu 600 €, pre spoločne posudzované osoby do výšky príjmu 900 €. K 31.12.2021 vznikol nárok na tento príspevok 91 stravníkom.

V roku 2021 prispelo Mesto dôchodcom na stravu v celkovej sume 14 367,00 €.

Spoločný obecný úrad pre zabezpečenie sociálnych služieb

Spoločný obecný úrad pre zabezpečenie sociálnych služieb vznikol 01. 01. 2016 združením 27 obcí. V roku 2017 vstúpili do úradovne ďalšie dve obce. Momentálne je v úradovni 29 obcí. Obec Vyšné Ružbachy na základe uznesenia obecného zastupiteľstva zo dňa 15. 12. 2021, ku dňu 31. 12. 2021 vypovedali Zmluvu o zriadení spoločného obecného úradu pre zabezpečenie sociálnych služieb.

Spoločný obecný úrad pre zabezpečenie SS je vedený pod oddelením soc. služieb a bytovej politiky. Zamestnáva jednu pracovnú silu na plný pracovný úväzok.

V roku 2021 bolo podaných 36 žiadostí o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu. Na základe týchto žiadostí bolo vydaných 36 rozhodnutí o odkázanosti na sociálnu službu, 11 rozhodnutí o odkázanosti na opatrovateľskú službu, 23 rozhodnutí o odkázanosti na zariadenie pre seniorov, 1 rozhodnutie o odkázanosti na denný stacionár, 1 rozhodnutie o odkázanosti na zariadenie opatrovateľskej služby.

Tab. č. 9 : Počet žiadosti a vydaných rozhodnutí - Spoločný obecný úrad pre zabezpečenie sociálnych služieb

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Počet podaných žiadostí	73	51	49	31	36
Rozhodnutia o odkázanosti na OS	22	11	12	6	11
Rozhodnutia o odkázanosti na ZpS	34	34	27	18	23
Rozhodnutia o odkázanosti na DS	15	4	3	5	1
Rozhodnutia o odkázanosti na ZOS	2	2	7	2	1

V tomto roku bolo naďalej z dôvodu celosvetovej pandémie Covid 19 podaných výrazne menej žiadostí, nakoľko zariadenia pre seniorov v rámci preventívnych opatrení neprijímali nových klientov. Počas tohto roku bola dostupnosť domácej opatrovateľskej služby v okrese Stará Ľubovňa úplne obmedzená. Napĺňanie tejto úlohy je však mimoriadne komplikované – z pohľadu nákladov, ľudských kapacít, rastúceho dopytu aj kvality poskytovaných služieb.

Na základe zmluvy Mesta zdravotné posudky sociálnej úradovní v roku 2021 vypracovali MUDr. Marián Kríž, PhD. a Mgr. Iveta Tináthová. Ku dňu 31. 12. 2021 MUDr. Marián Kríž podal z dôvodu zhoršeného zdravotného stavu ukončenie pracovnej dohody. Za vypracovanie jedného posudku je stanovená odmena vo výške 30,- €. Za rok 2021 bola vyplatená suma za vypracovanie posudkov 987,80 € (vrátane mzdových odvodov).

Obce za chod a služby spoločného obecného úradu na zabezpečenie SS zaplatili za rok 2021 príspevok v sume 1,15 €/obyvateľ/rok, ktorý sme navrhli zvýšiť a to z dôvodu nárastu výdavkov úradu a valorizácie platu zamestnanca úradu za roky 2019, 2020, 2021.

Tab. č. 10 : Ročné vyúčtovanie – Spoločný obecný úrad pre zabezpečenie sociálnych služieb

Vyúčtovanie za rok:	2017	2018	2019	2020	2021
Celkové príjmy	18 074,00	18 111,00	18 848,00	20 303,06	20 916,20
Celkové výdavky:	17 990,03	18 643,94	19 501,12	20 980,63	22 817,09
Mzdy	9 444,00	10 262,00	11 288,00	12 691,80	14 059,57
Odvody z miezd	3 300,53	3 586,38	3 978,00	4 578,22	5 094,16
Interiérové vybavenie	0	0	0	0	0
Poštovné a tel. služby	373,29	368,95	378,91	491,09	453,37
Školenia, kurzy, semináre, cestovné	93,80	471,61	299,00	131,00	213,00
Služby – iné	0	0	0	0	0
Výpočtová technika	299,00	0	0	35,00	0
Všeobecný materiál	310,27	360,41	167,80	282,28	173,89
Nájomné a služby	1 095,00	1 095,00	1 095,00	1 095,00	1 110,15
Poplatky v banke	101,50	111,04	106,14	112,84	112,59
Stravovanie	539,00	545,6	600,21	612,56	612,56
Nemocenské dávky a DOVP	0	0	0	0	0
Znalecké posudky	2 433,64	1 831,06	1 561,56	950,84	987,80

Terénna sociálna práca

V rámci realizácie projektu s názvom „Terénna sociálna práca a terénna práca v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit II.“ bol výkon práce aj v roku 2021 zabezpečovaný 3 terénymi sociálnymi pracovníkmi a 3 terénymi pracovníkmi.

K 31.10.2019 bola ukončená 1. fáza NP TSP a TP I., kde následne, podpísaním zmluvy o spolupráci bolo od 01.11.2019 úspešne zabezpečené kontinuálne pokračovanie „NP TSP a TP II.“.

Zhodnotenie výkonu Terénnej sociálnej práce za rok 2021 môžeme rozdeliť do viacerých oblastí, ktoré sa zameriavajú na poskytovanie pomoci a riešenie problémov sociálne vylúčených osôb, ktoré sa ocitli v nepriaznivej životnej situácii. Ide predovšetkým o oblasti ako sú: zamestnanie, bývanie, zdravie, sociálno-patologické javy, financie, sociálne zabezpečenie a iné.

Medzi konkrétne formy priamej pomoci terénnych sociálnych pracovníkov patria napríklad:

- poskytnutie potravinovej pomoci a oblečenie rodinám, ktoré ušli pred úžerníkom z Huncoviec (cca 21 ľudí)
- poskytovanie základného sociálneho poradenstva, komunikácia s inštitúciami, sprevádzanie klientov na rozličné úrady
- poradenstvo klientom pri vybavovaní osobného bankrotu - 60 klientov oddlžených touto formou
- monitorovanie rodín s deťmi, ktoré boli uvoľnené z detských domovov počas prázdnin
- osвета ohľadom mobilného očkovania proti ochoreniu COVID-19, spolupráca s RÚVZ pri objednávaní kontaktov na testovanie, získanie digitálneho COVID preukazu EÚ – problém so získaním COVID passu, poradenstvo o aktuálnych opatreniach
- spolupráca s MŠ Vsetínska pri zápise 33 detí do povinnej predškolskej prípravy a komunikácia s MŠ ohľadom dochádzky detí do MŠ
- spolupráca s Daňovým referátom MsÚ SE pri aktualizácii obyvateľov lokality Podsadek a Továrenská
- výber rodín a distribúcia darčkových balíčkov v rámci akcie „Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok?“
- výber rodín a distribúcia potravinových balíčkov obyvateľom mesta – spolupráca s LIDL Slovensko, ZŠ Komenského, Ľubovnianska knižnica
- pomoc pri príprave a distribúcii respirátorov obyvateľom mesta nad 60 rokov
- účasť TSP v administratíve na plošnom testovaní obyvateľov lokalít Podsadek a Továrenská

Príklady dobrej praxe:

Pomoc nesvojprávnej osobe, ktorá bola týraná vlastnými príbuznými

V tomto prípade išlo o nesvojprávnu osobu p. Boženu, ktorej opatrovník - syn, bol vo výkone trestu v Českej republike. A hoci ju z Čiech priviezli k príbuzným do Podsadku, tu sa nenašiel nikto, kto by jej pomohol. Prespávala na ulici, schovaná pod mostom, niekedy s perinami na autobusovej zastávke. Stále zbalená v jednej taške, častokrát okradnutá a nakoniec aj bitá najbližšími.

V tomto prípade urobili terénni pracovníci veľký kus práce, keď na ňu denne dohliadali, sprevádzali klientku pri využívaní strediska osobnej hygieny, darovali jej oblečenie. V čase, keď bola zbitá príbuznými s ňou absolvovali lekárske vyšetrenia i výsluch na polícii. Následne jej pomohli s lekáorskými nálezmi, ktoré boli nevyhnutné pre bezodkladné umiestnenie do zariadenia. Po rozhodnutí VÚC o jej prijatí do zariadenia s ňou vybavili ďalšie potrebné veci (nový občiansky preukaz a preukaz poistenca), sprevádzali klientku k všeobecnému lekárovi po vyhlásenie o bezinfekčnosti, komunikovali s lekárkami o predpise liekov. Komunikovali s opatrovníkom, ktorý sa medzitým vrátil z výkonu trestu, ale sám nemal žiadne ubytovanie a väčšinou sa zdržiaval v Českej republike. Zabezpečili prevoz klientky na psychiatrické vyšetrenie cestou sociálneho taxíka po

tom, čo klientku pripravili na toto vyšetrenie (zabezpečili ďalšie oblečenie a hygienu v stredisku v Podsadku). V deň nástupu do zariadenia klientke darovali základné oblečenie, zakúpili jej základné veci a odpravovali ju spolu s opatrovníkom (úplne neaktívnym) do zariadenia. Pani Božena je od 28.5.2021 umiestnená v zariadení, kde je konečne spokojná a nikto jej neublíži. Práca s klientkou neskončila ani po umiestnení do zariadenia a pokiaľ to pandemická situácia dovoľovala, tak ju v zariadení navštívili. V mesiaci december jej doručili vianočný darček.

Práca s bezdomovcami

Terénni sociálni pracovníci rozbehli intenzívnejšiu prácu s bezdomovcami v tomto roku. Po úvodnom mapovaní a získavaní kontaktov s nimi nadviazali spoluprácu, ktorá spočívala predovšetkým v poskytnutí pomoci a poradenstva pri vybavovaní dávok, pri riešení ich zadlženia voči poisťovniam, v intenzívnej motivácii k riešeniu vlastnej situácie. Bola im ponúknutá možnosť bezplatného využitia hygienického centra v Podsadku a zabezpečenia stravy. Individuálne im ponúkli pomoc pri absolvovaní protialkoholického liečenia. V čase pozitIVITY niektorých bezdomovcov zabezpečovali a doručovali potraviny do miesta karantény (bývalý sklad Civilnej obrany). V spolupráci so sociálnym kurátorom Úradu práce sociálnych vecí a rodiny boli po silnej motivácii terénnych pracovníkov dvaja občania bez domova umiestnení do Resocializačného zariadenia v Krupine, čomu predchádzalo množstvo úkonov, ako napr. vybavenie lekárskeho potvrdenia, príprava oblečenia, hygienických potrieb, dokladov do zariadenia, podanie žiadosti o jednorazovú dávku od mesta, aby bola zaplatená preprava sociálnym taxíkom. Aj po ich umiestnení neprerušili kontakty a ostávajú pre klientov veľmi dôležitou podporou. Dokonca sa im podarilo skontaktovať príbuzných, ktorí začali spolupracovať. V nasledujúcom období pracovali aj s ostatnými, monitorovali ich situáciu, sprostredkovali stravu a ďalej sa podieľajú na riešení ich situácie.

Tu musíme podotknúť, že nie všetci ľudia bez domova ich pomoc prijali, niektorí ostali žiť svojim štandardným spôsobom a o zmenu nemajú záujem.

Umiestnenie nesvojprávneho klienta do ZSS Legnava

Pán Jaroslav, imobilný invalidný dôchodca, hoci bol vyhlásený za nesvojprávneho, vedel veľmi jasne vyjadriť svoje potreby a už dlhšiu dobu žiadal o pomoc. Veľmi chcel odísť od svojej rodiny a ísť do zariadenia. Jeho matka - opatrovníčka a sestra, ktoré s ním žili, sa o neho nestarali a nadmerne užívali alkohol. To bolo dôvodom častých konfliktov v domácnosti.

V tomto prípade spočívala intenzívna práca s rodinou predovšetkým v hľadaní spoločného riešenia, ktoré by bolo prospešné pre obe strany, a to umiestnenie klienta do zariadenia. Na dosiahnutie tohto cieľa bolo potrebné urobiť veľké množstvo postupných krokov – od zabezpečenia vyšetrenia imobilného klienta, pričom rodina nemala žiadne možnosti ani snahu niekam ho na vyšetrenie zobrať, objednanie taxíka, komunikácia s psychiatrickým oddelením v Prešove, pretože obvodná psychiatrická lekárka odmietala návštevu domácnosti, vybavenie nového občianskeho preukazu, zabezpečenie potrebných náležitostí k nástupu klienta. Nakoniec sa podarilo klienta pred Vianocami umiestniť do zariadenia.

Spolupráca s touto rodinou a zariadením aj naďalej pokračuje, pretože postoj ostatných súrodencov sa odrazu zmenil, chceli by brata doma, hoci nebývali v spoločnej domácnosti a nepoznali jeho konkrétnu situáciu a potreby. So zariadením pracovníci ďalej komunikujú tak, aby boli zabezpečené platby za službu, pretože dôchodok zatiaľ preberá jeho opatrovníčka.

Komunitné centrum na Továrenskej ulici

Komunitné centrum v Starej Ľubovni na Továrenskej ul. bolo znovuo tvorené 01.06.2018 v rámci projektu KC v mestách a obciach s prítomnosťou MRK – I. fáza. V mesiaci november 2019 sa uskutočnil kontinuálny prechod do II. Fázy projektu - Komunitné služby v mestách a obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít, ktorý má trvať do decembra 2022.

Poslanie, ciele a činnosť KC je v súlade s rozvojovými materiálmi Mesta Stará Ľubovňa a Komunitným plánom sociálnych služieb. KC v Starej Ľubovni je umiestnené na Továrnskej ul. 1 SL. cca 1 km od MRK. V tejto lokalite žije cca 190 obyvateľov marginalizovanej rómskej komunity (MRK). Klientmi KC sú aj ostatní obyvatelia mesta Stará Ľubovňa. Okrem budovy sa využívajú aj priestory v areáli KC – športové ihrisko. V KC pracujú 3 zamestnanci na pozícií: odborný pracovník - garant komunitného centra, odborný pracovník a asistent odborného pracovníka. V mesiaci júl 2021 došlo k výmene zamestnanca na pozícií asistenta odborného pracovníka formou výberového konania.

Špecifickým cieľom komunitnej práce je hľadať riešenie nepriaznivej sociálnej/životnej situácie tej skupiny obyvateľov, ktorá sa pre dlhodobu neriešenú sociálnu problematiku stala členom vylúčenej komunity. Na rozdiel od iných služieb je komunitná práca akýmsi mostom medzi majoritou a minoritou a komunitné centrum je v tomto prípade vnímané ako priestor pre spoločný dialóg a rôzne aktivity. KC poskytuje základné sociálne poradenstvo. Rómske deti formou krúžku vykonávajú rôzne ponúkané činnosti podľa vlastného výberu – maľovanie, modelovanie, tanec, spev, kreatívna činnosť a rôzne športové hry. Do skupinových aktivít sú zapájané aj deti so zdravotným znevýhodnením. Pomáhajú im rozvíjať ich zručnosti a schopnosti potrebné pre kooperáciu s inými deťmi a zároveň znižujú riziká ich sociálneho vylúčenia.

Aktivity v komunitnom centre:

- v komunitnom centre sa realizovala predškolská príprava detí z marginalizovaných komunít, zápis žiakov do ZŠ aj MŠ v spolupráci so ZŠ Podsadek a materskou školou,
- v spolupráci s psychologickým centrom prebiehalo v komunitnom centre psychologické vyšetrenie detí pred nástupom do školy,
- komunitné centrum spolupracuje s rozličnými inštitúciami - projektom PRIM a materskými školami, Centrom pre deti a rodinu, projektom Zdravé komunity, pričom spolu plánujú a realizujú všestranné aktivity,
- niektoré aktivity sa vykonávajú aj mimo priestorov komunitného centra, napr. návšteva kina, výstava galérie obrazov, knižnice, ale aj športové hry a súťaže,
- v spolupráci so spoločnosťou LIDL poskytujú potravinovú pomoc, oblečenie,
- prevádzkujú krúžok šitia, kde šili so ženami z komunity rúška, s dievčatami hygienické vrecúška,
- realizovali preventívne aktivity zamerané na zdravú výživu, zdravie, osobnú hygienu, etiku správania sa a spoločné predsavzatia,
- pracovníci pomáhali klientov pri elektronickom sčítaní obyvateľov,
- spolupracujú s Regionálnym úradom verejného zdravotníctva v Starej Ľubovni formou prednášok na zaujímavé témy: alkoholové závislosti, patologické javy, hygiena, zdravie, prevencia,
- vykonávajú aktivity na rozvoj finančnej gramotnosti pre deti hravou formou rozprávky „Rozprávka o euráckom kráľovstve“
- zameriavajú sa aj na seniorov, kde ich informujú, ako predísť pred zneužívaním, napr. úžerníctvo, nevýhodné úvery od nebankových spoločností.

Špecifické činnosti Komunitného centra počas pandémie

- počas prvej vlny pandémie šili zamestnanci ochranné rúška pre klientov. 4 ženy z komunity boli zaučené, ako si ušit' rúška a bol im zabezpečený šijací stroj, aby si mohli ušit' rúška pre svoju potrebu.
- uskutočňovali osvetu ohľadom prevencie pred ochorením a registráciu klientov na očkovanie a vydanie COVID preukazu,
- mapovali situáciu priamo v teréne, priebežne sa overovala miera porozumenia a informovanosti ľudí z cieľovej skupiny kladením potvrdzujúcich otázok ohľadom rizík a možností ochorenia, krokoch prevencie a správneho používania ochranných pomôcok,
- distribuovali pracovné listy pre predškolský klub priamo do rodín predškolákov,

- zabezpečovali sa ochranné prostriedky (distribúcia dezinfekčných prostriedkov, respirátorov pre dôchodcov),
- Priamo v priestoroch KC sa uskutočnilo očkovanie mobilnou jednotkou v spolupráci s Prešovským samosprávnym krajom a Mestom Stará Ľubovňa, kde bolo zaočkovaných 15 klientov z miestnej komunity.

Komunitné centrum v Podsadku

Mesto v rámci projektu zabezpečilo kompletnú prestavbu budovy Komunitného centra v Podsadku, v ktorej sa v rámci Zmluvy o poskytovaní služieb komunitného centra medzi Mestom Stará Ľubovňa a ETP Slovenskom realizuje množstvo projektov zameraných na sociálne znevýhodnených obyvateľov mesta prevažne z rómskej komunity. Pri prestavbe komunitného centra vzniklo stredisko osobnej hygieny a práčovňa, ktorú ETP Slovensko vybavilo z vlastných zdrojov a zabezpečilo jej prevádzku. O stredisko je vysoký záujem, hlavne o služby práčovne, ktorá v súčasnosti funguje na objednávkovom systéme. Služby strediska osobnej hygieny a práčovne poskytujú bezodplatne.

Komplexné sociálne služby sú zabezpečené prostredníctvom projektov:

Národného projektu Komunitné služby v mestách a obciach s prítomnosťou MRK - II. Fáza - činnosť zabezpečujú traja odborní pracovníci (predškolská príprava, školské kluby FIE, doučovanie, voľnočasové aktivity, sociálne poradenstvo)

Schopné deti - Mentorský program - podpora detí a mládeže pri ukončení základnej školy 9. ročníkom a štúdiu na štandardných stredných školách. Do projektu je zapojených 14 chránencov a päť mentorov.

Zlepšovanie životných podmienok rómskych seniorov a budovanie lokálnych kapacít v regióne Východného a Stredného Slovenska - poskytovanie zdravotného poradenstva a materiálnej pomoci pre klientov, ktorí sa narodili do konca 2. sv. vojny.

ETP Slovensko sa v budúcnosti plánuje zamerať aj na programy vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve (asistentky raného vzdelávania pre lokality Podsadek a Továrenská) a na prácu s neaktívnymi osobami - projekt Reštart druhá šanca pre vzdelanie a zamestnanie.

Príklady zaujímavých aktivít:

Začiatkom roka sa deti a mládež z mentorského programu zapojili do projektu „Schopné deti pre svoju komunitu“, ktorý bol zameraný na ochrannú životného prostredia. Deti a mládež z komunitného centra vyrobili predzáhradku z paliet, kde vypievali zeleninu rôznych druhov a okrasné kvetiny. Súčasťou predzáhradky je aj oddychová zóna s lavičkami.

Cez leto sa v priestoroch komunitného centra uskutočnili dve letné školy. Prvá, bola zameraná na kreativitu – divadlo a maľovanie. Druhá, pre mladšie deti, sa uskutočnila koncom augusta a bola zameraná na FIE metódu hravou formou.

